

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กองป้องกันฝ้ายพลเรือน. การป้องกันภัยฝ้ายพลเรือน. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์สวนทองดิน, 2530.

พจน บุษปาคม. คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยละเมิด.
กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา,
2520.

ไพจิตร บุญพันธ์. คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยละเมิด.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2529.

โรงเรียนเสนาธิการทหารบก. บทเรียนจากการฝึกภาคสนามประจำปีการศึกษา
2528. ประจวบคีรีขันธ์ : โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัตน์,
2528.

เสถียร วิชัยลักษณ์ สืบวงศ์ วิชัยลักษณ์ และนิติศาสตร์บัณฑิตแห่ง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พุทธศักราช
2457 พรอมด้วยพระราชบัญญัติ พระราชกำหนดและประกาศของ
คณะปฏิวัติแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์นิติเวช,
2528.

บทความในหนังสือ

กองบังคับการตำรวจดับเพลิง. "ประวัติกองบังคับการตำรวจดับเพลิง."
ใน คู่มืออาสา ฯ - ประชาชน, หน้า 1. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เจริญการพิมพ์, 2530.

_____. "สถิติการเกิดเพลิงไหม้ในสวนกลางและสวนภูมิภาค."
ใน คู่มืออาสา ฯ - ประชาชน, หน้า 22 - 25.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญการพิมพ์, 2530.

กองป้องกันฝ้ายพลเรือน. " การป้องกันฝ้ายพลเรือนในประเทศสวีเดนและเดนมาร์ก. "

ใน บทความเกี่ยวกับการป้องกันฝ้ายพลเรือน, หน้า 125.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2520.

ขุนหลวงพระยาไกรสี. " พระราชบัญญัติจัดการค้ำเพลิงไหม้. " ใน กฎหมาย

ไทยเล่ม 7, หน้า 2574 - 2579. พระนคร : โรงพิมพ์วิชาการ,

2442.

เฉลิม พิชญโยธิน. " การป้องกันฝ้ายพลเรือนของประเทศอังกฤษ. "

ใน บทความเกี่ยวกับการป้องกันฝ้ายพลเรือน, หน้า 83 - 91.

พระนคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2512.

เฉลิม พรหมเลิศ. " อาสาสมัครป้องกันภัยฝ้ายพลเรือนในประเทศไทย. "

ใน บทความเกี่ยวกับการป้องกันฝ้ายพลเรือน, หน้า 85.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2520.

บุญรงค์ นิลวงศ์. " องค์การป้องกันฝ้ายพลเรือนระหว่างประเทศ. "

ใน บทความเกี่ยวกับการป้องกันฝ้ายพลเรือน, หน้า 131 - 149.

พระนคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2512.

ประเทือง สิ้นธิพงษ์. " การป้องกันฝ้ายพลเรือน. " ใน บทความเกี่ยวกับการ

การป้องกันฝ้ายพลเรือน, หน้า 48 - 76. พระนคร :

โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2512.

. " การป้องกันฝ้ายพลเรือนในประเทศสวีเดนและเดนมาร์ก. "

ใน บทความเกี่ยวกับการป้องกันฝ้ายพลเรือน, หน้า 129 - 147.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2516.

วิจิตร สุรกุล. " การป้องกันฝ้ายพลเรือนของสหรัฐอเมริกา. " ใน บทความ

เกี่ยวกับการป้องกันฝ้ายพลเรือน, หน้า 120. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2516.

บทความในวารสาร

" พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522. " ราชกิจจานุเบกษา

96 (22 มีนาคม 2522) : 1 - 22

" พระราชบัญญัติผู้อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ พ.ศ.2519. "

ราชกิจจานุเบกษา 93 (16 พฤศจิกายน 2519) : 517 - 520.

อุทัย หิรัญโต. " ตะลุมยุโรป. " เทศาภิบาล (สิงหาคม 2529) : 76.

เอกสารอื่น ๆ

กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ. " คำสั่งที่ 10/2526

และ 2/2527 เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในกองอำนวยการรักษาความ

สงบเรียบร้อยภายในประเทศ. " 26 สิงหาคม 2526., 10 กุมภาพันธ์

2527.

คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ. " คำสั่งที่ 1/2523 และ 2/2523

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนหลักในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน."

18 มกราคม 2523., 27 มิถุนายน 2523.

_____ . " คำสั่งที่ 2/2526 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือ

ผู้ประสบสาธารณภัย. " 26 กันยายน 2526.

ปกครอง, กรม. กองป้องกันฝ่ายพลเรือน. " การป้องกันฝ่ายพลเรือน. "

กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครอง, 2508. (อัดสำเนา)

มหาดไทย, กระทรวง. " ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่

ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน. " 1 พฤษภาคม 2528.

_____ . " แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2527 แผนป้องกันและ

บรรเทาภัยทางอากาศ.พ.ศ.2527 แผนป้องกันและระงับการก่อ

วินาศกรรม พ.ศ.2527 และแผนอพยพประชาชนและส่วนราชการ

พ.ศ.2527. "

- มหาชาติไทย, กระทรวง. สำนักนโยบายและแผน. " เอกสารประกอบการประชุมคณะทำงานแผนพัฒนาเพื่อความมั่นคง ครั้งที่ 1/2529. " 25 กรกฎาคม 2529.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. " ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ พ.ศ.2526. " 31 มกราคม 2526.
- _____ . " ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยไทยอาสาป้องกันชาติ พ.ศ.2521. " 4 กันยายน 2521.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. " หนังสือที่ นร 0202/13076. " 12 กันยายน 2528.
- สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน . " รายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ. " 2518 - 2519.
- สมัยรบ สุทธิวาหนฤพฒิ. " เอกสารประกอบการบรรยายวิชากฎหมายทหาร. " กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2528.
- สัมภาษณ์
- เกียรติศักดิ์ ธนวัฒนากุล. หัวหน้างานแผนป้องกันภัย กองป้องกันฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2530.
- เจสดา มลิินทางกูร. นายอำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2530.
- ทัศพร จารุจินดา. ผู้อำนวยการกองป้องกันฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2530.
- วิจิตร วิชัยสาร. หัวหน้างานป้องกันและบรรเทาภัย กองป้องกันฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2530.
- วิโรจน์ อำนวยรัตน์. ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2530.

อนันต์ อนันตกุล. เลขานุการคณะรัฐมนตรี, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2530.

อรรถพล พงษ์ศิริโรจน์. หัวหน้างานกิจการมวลชน กองป้องกันฝ่ายพลเรือน
กรมการปกครอง, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2530.

อำพันธ์ บุญณกันต์. อดีตรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม
2530.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522

พระราชบัญญัติ
ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

พ.ศ.2522

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2522

เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ
และยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่าย
พลเรือน พ.ศ.2522"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 โทษยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติป้องกันภัยทางอากาศ พุทธศักราช 2482

(2) พระราชบัญญัติป้องกันภัยทางอากาศ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน" หมายความว่า การดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันและบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากสาธารณภัย ภัยทางอากาศหรือการก่อวินาศกรรม ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะใดกระทำก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัยหรือภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว และหมายความรวมถึงการอพยพประชาชนและส่วนราชการเพื่อการนั้น

"สาธารณภัย" หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีมาเป็นสาธารณะ ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ

"ภัยทางอากาศ" หมายความว่า ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ

"การก่อวินาศกรรม" หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวนขัดขวางทางหลวงเหี้ยม ระบบการปฏิบัติงานใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

"หน่วยอาสาสมัคร" หมายความว่า หน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

"เจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน" หมายความว่า ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

"พนักงานป้องกันภัย" หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนโดย

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ออกกฎกระทรวงกำหนดข้อบังคับและระเบียบเพื่อ
ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับ
ได้

หมวด 1

คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ ประกอบด้วย
ควมรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน
กรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหมหรือผู้แทน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือ
ผู้แทน ปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้แทน ปลัดกระทรวงคมนาคมหรือผู้แทน
ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณหรือผู้แทน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
หรือผู้แทน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้แทน อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรือผู้แทน อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยาหรือผู้แทน และ
ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้
อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง

มาตรา 7 ให้คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ มีอำนาจ
หน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- (2) วางแผนหลักในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- (3) กำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลตามแผนการป้องกัน
ภัยฝ่ายพลเรือน รวมทั้งการฝึกซ้อมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- (4) วางระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายอื่น
ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- (5) พิจารณาและกำหนดกิจการอื่น เกี่ยวกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 8 แผนหลักในการป้องกันภัยผู้พลเรือนจะต้องมีกิจการ
ดังต่อไปนี้โดยอย่างน้อยหนึ่ง หรือหลายอย่าง แล้วแต่กรณีและความจำเป็น

- (1) การประชาสัมพันธ์
- (2) การจัดหากำลังคน
- (3) การจัดระบบสัญญาณภัย
- (4) การจัดที่หลบภัย
- (5) การจัดพื้นที่รับการอพยพ
- (6) การพรางและการควบคุมแสงไฟ
- (7) การรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยและการจราจร
- (8) การป้องกันและทำลายล้างยุทธภัณฑ์ วัตถุระเบิด สารเคมี
ชีววะ และรังสี ที่เป็นอันตราย
- (9) การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการจัดการกับผู้เสียชีวิต
- (10) การขนย้ายผู้ประสบภัย
- (11) การรักษาพยาบาลและการอนามัย
- (12) การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- (13) การโยธา
- (14) การสาธารณสุขการ
- (15) การติดต่อสื่อสาร การควบคุมการใช้คลื่นวิทยุ และการส่ง
วิทยุกระจายเสียง

(16) การอื่นที่จำเป็น

มาตรา 9 ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ

สามปี

ในกรณีที่กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ

หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งใหญ่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 10 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 9 กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ได้รับความเสียหายจากคำพิพากษาถึงที่สุดหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 11 ในการประชุมของคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา 12 การประชุมคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเปิดประชุม

มาตรา 13 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 14 คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติอาจตั้ง
คณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่จะมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา 11 มาตรา 12 และ
มาตรา 13 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 15 คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติหรือคณะ
อนุกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเรียกบุคคลใด ๆ มาสอบถามหรือให้ชี้แจงข้อเท็จจริง
ในกิจการใด ๆ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันภัยฝ่าย
พลเรือน

หมวด 2

สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 16 ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขาธิการป้องกันภัยฝ่าย
พลเรือนโดยตำแหน่ง และให้กรมการปกครองทำหน้าที่สำนักเลขาธิการป้องกัน
ภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 17 ให้สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(1) ทำหน้าที่เป็นกองอำนวยการของผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
แห่งราชอาณาจักร

(2) ดำเนินงานธุรการของคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ

(3) ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยทางด้านวิชาการ ตลอดจนเผยแพร่ความรู้
เกี่ยวกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

(4) จัดทำแผนหลักในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและพิจารณาทบทวน
หรือปรับปรุงแผนดังกล่าวอย่างน้อยทุกสามปี เสนอต่อคณะกรรมการป้องกันภัย
พลเรือนแห่งชาติ

- (5) จัดให้มีการฝึกอบรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- (6) ประสานงาน ติดตามผล และประเมินผล ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- (7) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติมอบหมาย

หมวด 3

ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 18 ให้รัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทั่วราชอาณาจักร จัดตั้งหน่วยปฏิบัติงานเพื่อดำเนินการป้องกันภัย และบังคับบัญชาผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เจาหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและพนักงานป้องกันภัยทั่วราชอาณาจักร

ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร มีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักรมอบหมาย และในกรณีที่ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักรปฏิบัติราชการแทน

มาตรา 19 ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร มีอำนาจประกาศกำหนดท้องที่ขึ้นเป็นภาคตามความจำเป็นในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนภาค

ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนภาค มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตามที่ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักรมอบหมาย แต่งตั้งพนักงานป้องกันภัยจัดตั้งกองอำนาจการเพื่อดำเนินการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และบังคับบัญชาผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและพนักงานป้องกันภัยในเขตภาค

มาตรา 20 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน แต่งตั้งพนักงานป้องกันภัยจัดตั้งหน่วยปฏิบัติงานเพื่อดำเนินการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และบังคับบัญชาพนักงานป้องกันภัยในเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรา 21 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตจังหวัด แต่งตั้งพนักงานป้องกันภัยจัดตั้งหน่วยปฏิบัติงานเพื่อดำเนินการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และบังคับบัญชาผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และพนักงานป้องกันภัยในเขตจังหวัด

มาตรา 22 ให้นายอำเภอเป็นผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตอำเภอ เฉพาะนอกเขตเทศบาล แต่งตั้งพนักงานป้องกันภัย บังคับบัญชาพนักงานป้องกันภัยในเขตอำเภอ เฉพาะนอกเขตเทศบาล กับมีหน้าที่สนับสนุนผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัดในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและควบคุมดูแลการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตเทศบาลตำบลด้วย

มาตรา 23 ให้นายกเทศมนตรีเป็นผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาล มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตเทศบาล แต่งตั้งพนักงานป้องกันภัย บังคับบัญชาพนักงานป้องกันภัยในเขตเทศบาล กับมีหน้าที่สนับสนุนผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัดในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน แต่สำหรับเทศบาลตำบลให้นายกเทศมนตรีมีหน้าที่สนับสนุนผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนด้วย

มาตรา 24 ให้ปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเมืองพัทยา มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตเมืองพัทยา แต่งตั้งพนักงานป้องกันภัย บังคับบัญชาพนักงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตเมืองพัทยา กับมีหน้าที่สนับสนุนผู้บัญชาการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัดในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนด้วย

มาตรา 25 ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร
อาจแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะภัยทางอากาศ
หรือการก่อวินาศกรรมในท้องที่ใดก็ได้

ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง
มีอำนาจหน้าที่ ตามที่ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร
มอบหมาย

หมวด 4

หน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 26 ให้จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครขึ้นทุกเขตในกรุงเทพมหานคร
และทุกอำเภอทั่วราชอาณาจักร เพื่อช่วยเหลือในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 27 การรับสมัคร คุณสมบัติ การพ้นจากสมาชิกภาพ เครื่อง
แต่งกาย เครื่องหมาย บัตรประจำตัว สิทธิและวินัยของสมาชิกหน่วยอาสาสมัคร
การปกครอง การบังคับบัญชา การจัดหน่วยอาสาสมัคร การฝึกอบรมและหลักสูตร
ให้เป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 28 สมาชิกหน่วยอาสาสมัครมีหน้าที่

- (1) ปฏิบัติการตามคำสั่งของผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
และผู้ที่ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมอบหมายในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- (2) ปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสา
สมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

หมวด 5

การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ตอนที่ 1

การเตรียมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 29 ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบวางแผนเฉพาะในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขึ้นและพิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงแผนดังกล่าวทุกปีให้สอดคล้องกับแผนในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติได้วางไว้ตามมาตรา 7 และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้ถือปฏิบัติได้

แผนเฉพาะหรือแผนปรับปรุงใหม่ตามวรรคหนึ่งสำหรับแผนของกรุงเทพมหานครและจังหวัดให้เสนอรับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร ส่วนแผนของอำเภอ เทศบาล และเมืองพัทยาให้เสนอรับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด

มาตรา 30 ในการเตรียมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) สำรวจสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และยานพาหนะของทางราชการฝ่ายพลเรือน หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อใช้ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนได้ตามความจำเป็น

(2) จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะและที่หลบภัยสาธารณะในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนได้ตามความจำเป็น

(3) จัดให้มีการอบรมและดำเนินการฝึกซ้อมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

(4) เตรียมการอื่นตามความจำเป็น

มาตรา 31 ให้กระทรวง ทบวง กรม ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ มีหน้าที่ปฏิบัติในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ตอนที่ 2

การป้องกันและบรรเทาภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 32 ในกรณีที่มีสาธารณภัย ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรม เกิดขึ้น หรือใกล้จะเกิดขึ้น ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ หรือเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ตามความจำเป็นดังต่อไปนี้

- (1) สั่งข้าราชการฝ่ายพลเรือน สมาชิกหน่วยอาสาสมัคร และบุคคลใด ๆ ในเขตท้องที่ให้ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งในการป้องกันและบรรเทาอันตรายหรือความเสียหาย ทั้งนี้ นอกจากบุคคลที่รัฐมนตรีประกาศยกเว้น
- (2) สั่งใช้สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ของทางราชการฝ่ายพลเรือน หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน ที่อยู่ในเขตท้องที่นั้น
- (3) สั่งใช้ยานพาหนะของทางราชการฝ่ายพลเรือน หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ที่อยู่หรือเข้าไปในเขตท้องที่นั้น
- (4) สั่งใช้เครื่องมือสื่อสารทุกระบบที่อยู่ในเขตท้องที่นั้น
- (5) สั่งหรือจัดทำการพรางอาคารสถานที่ ตลอดจนการพรางและการควบคุมแสงไฟ
- (6) สั่งห้ามเข้าบริเวณหรือสถานที่ที่กำหนด
- (7) อำนาจการและควบคุมการส่งเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นระเบียบโดยทั่วถึงและรวดเร็ว

มาตรา 33 ในกรณีฉุกเฉินเมื่อสาธารณภัย ภัยทางอากาศหรือการก่อวินาศกรรมเกิดขึ้น และยังไม่มีการป้องกันหรือระงับให้ทันทั่วถึง ให้พนักงานป้องกันภัยมีอำนาจเข้าจัดการใด ๆ และสั่งให้บุคคลใด ๆ เขาช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น เพื่อขจัดภัยเช่นว่านั้นไปพลางก่อนได้

มาตรา 34 ในกรณีที่สาธารณภัย ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรม เกิดขึ้น หรืออันตรายจากภัยดังกล่าวใกล้จะถึงและผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบเห็นว่าสภาพของสิ่งก่อสร้าง วัสดุหรือทรัพย์สินใดอาจเป็นอุปสรรคต่อการบำบัดป้องกันอันตราย หรือจะได้รับความเสียหาย ให้อำนาจดังต่อไปนี้

- (1) คัดแปลงหรือทำลายสิ่งก่อสร้าง วัสดุหรือทรัพย์สิน
- (2) เคลื่อนย้ายวัสดุหรือทรัพย์สิน

ทั้งนี้ ให้กระทำได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การบำบัดป้องกันอันตรายนั้น

มาตรา 35 ในกรณีที่สาธารณภัย ภัยทางอากาศหรือการก่อวินาศกรรม เกิดขึ้น ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนใน เขตท้องที่ที่ติดต่อกับ เขตท้องที่ที่เกิดภัยมีหน้าที่สนับสนุนในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และในการนี้ให้อำนาจสั่งการตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา 32 ในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบของตนเพื่อสนับสนุนในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

มาตรา 36 ให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายจากภัยที่เกิดขึ้นและทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย และเมื่อผู้ประสบภัยร้องขอหลักฐานเพื่อรับการสงเคราะห์หรือบริการอื่นใดให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ ออกหนังสือรับรองให้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 37 การปฏิบัติตามหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทางอากาศ ไม่นำไปเกิดสิทธิแก่ผู้ใดที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใด ๆ

มาตรา 38 การจำหน่ายเคมีภัณฑ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาภัยทางอากาศแก่ประชาชน เฉพาะสิ่งที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อกำหนดนี้ และให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีทางราชการจัดจำหน่าย

มาตรา 39 เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภัยทางอากาศ หรือ การก่อวินาศกรรมที่จะเกิดแก่รัฐหรือประชาชน ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน แห่งราชอาณาจักรมีอำนาจสั่งปฏิบัติการอพยพประชาชนและส่วนราชการออกจาก พื้นที่อันตรายหรือพื้นที่ที่จะเกิดขวางต่อการปฏิบัติการทางทหารเขาไปอยู่ในพื้นที่ ปลอดภัย หรือพื้นที่รับการอพยพ

มาตรา 40 เมื่อผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร พิจารณาเห็นว่าพื้นที่ใดจะเป็นพื้นที่อันตราย หรือไม่เหมาะสมในการเข้าอยู่อาศัย จะประกาศจำกัดพื้นที่มิให้ประชาชนเข้าอยู่อาศัยในพื้นที่นั้น จนกว่าอันตรายหรือ ความไม่เหมาะสมนั้นจะผ่านพ้นไปแล้วก็ใด

มาตรา 41 ในกรณีฉุกเฉินและจำเป็นอย่างยิ่ง หากจะขอให้ผู้อำนวยการ ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักรสั่งปฏิบัติการอพยพตามมาตรา 39 หรือ ประกาศจำกัดพื้นที่ตามมาตรา 40 จะไม่ทันต่อเหตุการณ์ ผู้อำนวยการป้องกัน ภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบมีอำนาจสั่งปฏิบัติการตามมาตรา 39 หรือ มาตรา 40 ได้ แล้วรายงานให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร ทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา 42 ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ให้นำกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและระงับอัคคีภัยมาใช้บังคับ เว้นแต่ที่มีใ้มีบัญญัติไว้ในกฎหมายนั้น ให้นำ พระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

หมวด 6

เบ็ดเตล็ด

มาตรา 43 ให้เจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและพนักงานป้องกันภัย ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตามพระราชบัญญัตินี้ เป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 44 บุคคลซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติการ หรือช่วยเหลือในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ให้ได้รับการสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม

มาตรา 45 ในกรณีที่ลูกจ้างต้องปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งมาตรา 32 (1) มาตรา 33 หรือมาตรา 35 ถ้ามีกำหนดระยะเวลาไม่เกินปีละสามสิบวัน ห้ามมิให้นายจ้างงดจ่ายค่าจ้าง ลดค่าจ้าง เลิกจ้าง ลงโทษหรือขัดขวางการทำงาน ในหน้าที่ของลูกจ้างและมิให้ถือว่าการทำงานที่ลูกจ้างต้องไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการขาดงาน

มาตรา 46 ให้มีเครื่องหมายและหนังสือสำคัญประจำตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและพนักงานป้องกันภัย เพื่อแสดงตัวขณะปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และให้มีเครื่องหมายสำหรับเขตพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้งทำการหรือยานพาหนะ

เครื่องหมายและหนังสือสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 47 ห้ามมิให้บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน นำเอาความลับซึ่งตนได้มาในฐานนั้น ๆ ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือเปิดเผยความลับนั้นแก่ผู้อื่นโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นผู้ใด หรือแก่การประกอบอาชีพของผู้อื่น

มาตรา 48 ความในมาตรา 30 มาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 39 และมาตรา 41 มิให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่และทรัพย์สินของทางราชการทหาร

หมวด 7

บทกำหนดโทษ

มาตรา 49 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการป้องกัน

ภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 50 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา 32 (1) หรือ (6) หรือมาตรา 33 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 51 ผู้ใดมีหน้าที่ประจำในการใช้เครื่องมือสื่อสารฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา 32 (4) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 52 ผู้ใดขัดขวางมิให้ปฏิบัติการหรือดำเนินการตามคำสั่งตามมาตรา 32 (1) (2) (3) (4) หรือ (5) หรือขัดขวางมิให้ดำเนินการตามมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 53 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 38 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 54 เมื่อมีคำสั่งอพยพประชาชนและส่วนราชการออกจากพื้นที่อันตรายตามมาตรา 39 หรือเมื่อมีประกาศจำกัดพื้นที่ตามมาตรา 40 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 55 เมื่อมีคำสั่งอพยพประชาชนและส่วนราชการออกจากพื้นที่ที่จะเกิดขวางต่อการปฏิบัติการทางทหารตามมาตรา 39 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 56 ผู้ใดเปลี่ยนแปลง ยักยอก หรือทำลายเครื่องหมายสำหรับเขตพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้งทำการ หรือยานพาหนะตามมาตรา 46 หรือใช้เครื่องหมายนั้นแก่สถานที่หรือยานพาหนะอื่น โดยมีชอขวดยกกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 57 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 47 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 58 ผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือพนักงานป้องกันภัย หรือประทับเครื่องหมายสำหรับเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือพนักงานป้องกันภัยโดยตนเอง มิได้เป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือพนักงานป้องกันภัย และกระทำการนั้นเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือพนักงานป้องกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 59 ผู้ใดวออ้างหรือนำเอาชื่อของหน่วยงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนไปใช้ในกิจการใด ๆ เพื่อหาประโยชน์ให้แก่ตนหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 60 เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จัดทำแผนหลักในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เสนอต่อคณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติเพื่อพิจารณาวางแผนหลักในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ยังไม่มีแผนหลักในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบวางแผนเฉพาะ และตั้งหน่วยปฏิบัติการขึ้น เพื่อดำเนินการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเป็นการชั่วคราว

มาตรา 61 ในระหว่างที่กระทรวงมหาดไทยยังมิได้ออกข้อบังคับหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตามมาตรา 27 ให้ใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยไทยอาสาป้องกันชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บังคับแก่สมาชิกหน่วยอาสาสมัครและหน่วยอาสาสมัครเทาที่ไม่ชัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โหดระกิตย

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 96 ตอนที่ 39 ลงวันที่

22 มีนาคม 2522

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495

และ

พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและระงับอัคคีภัย

พ.ศ. 2495

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2495

เป็นปีที่ 7 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป้องกันและ
ระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในเขตเทศบาลทุกแห่ง และเมื่อเห็น
สมควรจะให้ใช้ในเขตท้องที่อื่นใด เมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 4 ไหยกเลิกพระราชบัญญัติจัดการค้ำเพลิงใหม่ ร.ศ. 117

มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

"เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น" ในท้องถิ่นที่โดยฐานะเป็นเทศบาลแล้ว

หมายความว่า นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรีซึ่งนายกเทศมนตรีใดมอบหมาย
ส่วนในท้องถิ่นที่ยังมิได้โดยฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด
หรือนายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดใดมอบหมาย เว้นแต่ในท้องถิ่นซึ่งมีความ
จำเป็น รัฐมนตรีจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรให้เป็น "เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น" ตาม
ความจำเป็นนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

"เจ้าพนักงานค้ำเพลิง" หมายความว่า บุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
แต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ค้ำเพลิงตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดเงื่อนไขในการใช้ การเก็บรักษา หรือการมีไว้ซึ่งสิ่ง
อาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย

(2) กำหนดให้ผู้ที่ประกอบกิจการอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย
มีไว้ซึ่งสิ่งจำเป็นในการป้องกันหรือระงับอัคคีภัยตามสมควรแก่สภาพแห่งอาคาร
หรือกิจการนั้น

(3) กำหนดลักษณะ ของอาคาร สัญญา หรือเครื่องหมายเกี่ยวกับการ
ป้องกันหรือระงับอัคคีภัย

(4) กำหนดรูปแบบหรือเครื่องหมายประจำตัวเจ้าหน้าที่ในการ
ป้องกันหรือระงับอัคคีภัย

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 7 ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการป้องกันและ
ระงับอัคคีภัย และจัดให้มีไว้ซึ่ง

(1) เครื่องดับเพลิงและอุปกรณ์ วัสดุเคมีสำหรับดับเพลิง หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างอื่นสำหรับดับเพลิง ตามความจำเป็นแห่งท้องถิ่น

(2) สถานที่สำหรับเก็บรักษาสิ่งของต่าง ๆ ดังกล่าวใน (1) โดย แยกเป็นหน่วย ๆ ตามความจำเป็น เพื่อใช้ดับเพลิงได้ทันเวลาที่

หมวด 1

การป้องกันอัคคีภัย

มาตรา 8 เจาหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งเทศมนตรี ปลัดเทศบาล พนักงานเทศบาลตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป ปลัดอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ข้าราชการพลเรือนสามัญตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป หรือนายตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่นายร้อย ตำรวจตรีขึ้นไปให้เป็นนายตรวจ

มาตรา 9 ให้นายตรวจมีหน้าที่

- (1) ตรวจตราคว้ามี่สิ่งใดอยู่ในภาวะอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย
- (2) ตรวจตราบุคคลผู้มีหน้าที่ตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกัน อัคคีภัยซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นว่าโดยปฏิบัติโดยถูกต้องหรือไม่

มาตรา 10 ให้นายตรวจมีอำนาจ

- (1) เข้าไปในอาคาร ในระหว่างอาทิตย์ขึ้นถึงอาทิตย์ตกเมื่อมี เหตุผลอันแสดงให้เห็นว่า มีสิ่งใดอยู่ในภาวะอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย
- (2) แนะนำเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารให้ขนย้าย ทำลาย เปลี่ยนแปลงแก้ไข สิ่งซึ่งอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย หรือจัดให้มีขึ้นซึ่งสิ่งที่เป็น ในการป้องกันหรือระงับอัคคีภัยตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 11 ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ให้นายตรวจแสดง เครื่องหมายประจำตัว หรือบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน และชี้แจงเหตุผลในการ เข้าไปในอาคารหรือการแนะนำการปฏิบัติตามความในมาตรา 10

มาตรา 12 ให้นายตรวจรายงานผลต่อเจาหน้าที่ท้องถิ่นทุกครั้ง

เมื่อได้ไปปฏิบัติการตามมาตรา 9 และมาตรา 10

เมื่อนายตรวจใดแนะนำตามความในมาตรา 10 (2) แล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น ในนายตรวจรายงานต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

เมื่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นใดตรวจพบเหตุการณ์ด้วยตนเองก็ดี หรือเมื่อได้รับรายงานจากนายตรวจตามความในวรรคก่อนก็ดี ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ กำหนดวันและเวลาอันสมควรให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 10 (2)

ผู้ได้รับคำสั่งตามความในวรรคก่อน อาจอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต่อรัฐมนตรี โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งนี้ ในหรือการปฏิบัติการตามคำสั่งไวก่อน ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นรวบรวมหลักฐานและคำชี้แจงต่าง ๆ เสนอตามลำดับจนถึงรัฐมนตรี คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 13 ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับนายตรวจตามความในมาตรา 9 และมาตรา 10

มาตรา 14 เมื่อเห็นเป็นการสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนไม่ต่ำกว่าชั้นตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไปให้เป็นนายตรวจพิเศษ

นายตรวจพิเศษ มีอำนาจและหน้าที่แนะนำการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับนายตรวจ ตามความในมาตรา 9 และมาตรา 10

หมวด 2

การระงับอื้อฉว

มาตรา 15 ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อำนวยการดับเพลิงประจำท้องถิ่น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้อำนวยการดับเพลิง มีอำนาจหน้าที่อำนวยความสะดวกดับเพลิงและซ่อมดับเพลิง และมีอำนาจบังคับบัญชาเจ้าพนักงานดับเพลิงในขณะทำการดับเพลิง

มาตรา 16 ในการดับเพลิงให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานดับเพลิง เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

มาตรา 17 เจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย ใหญ่ดูแลรักษา ซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ตนเหตุเกิดอัคคีภัยมีหน้าที่ต้องทำการดับเพลิง และต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา 16 ซึ่งอยู่ใกล้เคียงทราบโดยด่วน

การแจ้งนั้น จะแจ้งด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นไปแจ้ง แทนก็ได้ แต่หาไม่มีการแจ้ง เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย ใหญ่แลนั้นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบตามมาตรา

มาตรา 18 ผู้ใดพบเพลิงเริ่มไหม้ ใหญ่ขึ้นแจ้งต่อเจ้าของหรือผู้ ครอบครองอาคารเพื่อทำการดับเพลิง ถ้าไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง อาคาร และเพลิงนั้นอยู่ในสภาพที่ตนสามารถทำการดับได้ ก็ให้ทำการดับเพลิง นั้นทันที ถ้าเพลิงนั้นอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถทำการดับได้ ก็ให้รีบแจ้งเหตุต่อ เจ้าหน้าที่ตามมาตรา 16 ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้นั้นให้ทราบ

มาตรา 19 ให้เจ้าพนักงานดับเพลิง เจ้าพนักงานตำรวจและ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจใช้ เครื่องดับเพลิงและอุปกรณ์วัตถุ เคมีสำหรับดับเพลิง หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างอื่นสำหรับดับเพลิงของ เจ้าของ หรือผู้ครอบครอง อาคารที่เกิดเพลิงนั้นหรือของ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารใกล้เคียงได้ เทาที่จำเป็นเพื่อการดับเพลิงนั้น

มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการดับเพลิง ผู้อำนวยการดับเพลิง มีอำนาจที่จะสั่งให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา 16 กระทำการดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดสถานที่ชั่วคราวสำหรับรักษาทรัพย์สินของผู้ประสบอัคคีภัย
- (2) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในบริเวณที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ ในการดับเพลิง
- (3) ปิดกั้นมิให้ผู้อื่นซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้
- (4) จัดการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันเหตุโจรสลัด

(5) เข้าไปในอาคารที่เป็นต้นเพลิงและในที่คั่นที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้เพื่อทำการดับเพลิง ถ้าต้องเข้าไปในอาคารอื่นที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณเพลิงไหม้เพื่อทำการดับเพลิง ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารก่อน เว้นแต่มีเจ้าหน้าที่ดับเพลิงซึ่งเป็นข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลตั้งแต่ชั้นตรีหรือมียศตั้งแต่นายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นหัวหน้าควบคุมรับผิดชอบในการเข้าไปในอาคารนั้นอยู่ด้วย

(6) เข้าไปในอาคารหรือที่คั่นที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย หรือช่วยขนย้ายทรัพย์สินของผู้ที่ประสบอัคคีภัยเมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ประสบอัคคีภัยร้องขอ

(7) ไซบอน้ำ สระน้ำ ท่อ ทางระบายน้ำ อันเป็นของเอกชนเพื่อให้ได้นำใช้ในการดับเพลิง

มาตรา 21 เพื่อประโยชน์ในการที่จะมิให้เพลิงลุกลามต่อไป ผู้อำนวยการดับเพลิงมีอำนาจสั่งให้หรือ ถอน ย้าย ทำลายทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนซึ่งอาคารหรือสิ่งที่จะเป็นสื่อให้เพลิงลุกลามต่อไปได้ ตามที่จำเป็นอันไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

มาตรา 22 เพื่อประโยชน์ในการข่มดับเพลิง ให้ผู้อำนวยการดับเพลิงมีอำนาจกระทำการ หรือสั่งให้เจ้าพนักงานดับเพลิงหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องของกระทำการตามที่สมควรและจำเป็น ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดบริเวณและสถานที่สำหรับทำการข่มดับเพลิง
- (2) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในบริเวณที่จะเป็นประโยชน์แก่การข่มดับเพลิง
- (3) ปิดกั้นมิให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่ข่มดับเพลิง

หมวด 3

บทเบ็ดเตล็ด

มาตรา 23 เมื่อเพลิงดับลงแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจัดการบรรเทาทุกข์หรือจัดสถานที่พักอาศัยชั่วคราว หรือจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยตามที่รัฐมนตรีจะไดวางระเบียบไว้

มาตรา 24 เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่จงใจทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยตนเองหรือให้ผู้อื่นกระทำซึ่งอาคารหรือทรัพย์สินที่ตนได้เอาประกันภัยไว้ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดับเพลิงเท่าที่จำเป็นให้แก่เทศบาลหรือจังหวัดแล้วแต่กรณี

มาตรา 25 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายลักษณะอาญา

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลที่ได้ปฏิบัติการตามความในมาตรา 18 ให้ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 450 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 26 บรรดาคำปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ในท้องถิ่นใดยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว ให้เป็นรายได้ของเทศบาล ในท้องถิ่นที่ยังมิได้ยกฐานะเป็นเทศบาลใหม่อบแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อบำรุงกิจการดับเพลิงของท้องถิ่นนั้น

หมวด 4

บทกำหนดโทษ

มาตรา 27 ผู้ใดขัดขืนไม่ยอมให้นายตรวจเข้าไปในอาคารตามความในมาตรา 10 (1) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา 28 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตามมาตรา 12

มีความผิดต่อระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เมื่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร้องขอ ศาลอาจสั่งให้ผู้กระทำผิดชดเชยเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือทำลายสิ่งซึ่งอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย ภายในระยะเวลาอันกำหนดไว้ให้ก็ได้ ถ้าผู้กระทำผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะร้องขอให้ศาลอนุญาตให้กระทำการเหล่านั้นโดยให้ผู้กระทำผิดเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ก็ได้

มาตรา 29 ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรา 17 มีความผิดต่อระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 30 ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรา 18 มีความผิดต่อระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา 31 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 20 (3) หรือมาตรา 22 (3) มีความผิดต่อระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 32 ผู้ใดไม่มีอำนาจที่จะทำได้ตามกฎหมาย แต่งเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายสำหรับเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงก็ดี อวดอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ดี แกล้งแจ้งเหตุหรือแจ้งให้อาณัติสัญญาณหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการป้องกันหรือระงับอัคคีภัยก็ดี มีความผิดต่อระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 69 ตอนที่ 53 ลงวันที่

2 กันยายน 2495

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและระงับอัคคีภัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2499

เป็นปีที่ 11 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ
ระงับอัคคีภัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร คังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป้องกันและระงับ
อัคคีภัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน
และระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 3 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล
ทุกแห่งและเมื่อเห็นสมควรจะให้ใช้ในเขตท้องที่อื่นใด เมื่อใด ให้ประกาศโดย
พระราชกฤษฎีกา"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน

และระงับอภัย พ.ศ.2495 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

"เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น" ในท้องถิ่นที่โดยฐานะเป็นเทศบาลแล้ว

หมายความว่า นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรีซึ่งนายกเทศมนตรีได้มอบหมาย
ในท้องถิ่นที่โดยฐานะเป็นสุขาภิบาลแล้ว หมายความว่า ประธานกรรมการ
สุขาภิบาลหรือกรรมการสุขาภิบาลซึ่งประธานกรรมการสุขาภิบาลได้มอบหมาย
ส่วนในท้องถิ่นที่ยังมีโดยฐานะเป็นเทศบาล หรือสุขาภิบาล หมายความว่า
ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมาย เว้นแต่
ในท้องถิ่นซึ่งมีความจำเป็น รัฐมนตรีจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรให้เป็น "เจ้าหน้าที่
ท้องถิ่น" ตามความจำเป็นนั้นก็ได้ โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

"เจ้าพนักงานดับเพลิง" หมายความว่า บุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
แต่งตั้งให้อำนาจหน้าที่ดับเพลิงตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและ
ระงับอภัย พ.ศ.2495 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 8 เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งเทศมนตรี กรรมการ
สุขาภิบาล ปลัดเทศบาล ปลัดสุขาภิบาล พนักงานดับเพลิงหรือพนักงานสุขาภิบาล
ตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป ปลัดอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ข้าราชการ
พลเรือนตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป หรือนายตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
ให้เป็นนายตรวจ"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและ
ระงับอภัย พ.ศ.2495 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 11 ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ให้นายตรวจแสดง
เครื่องหมายประจำตัว และชี้แจงเหตุผลในการเข้าไปในอาคาร หรือการแนะนำการ
ปฏิบัติตามความในมาตรา 10"

มาตรา 7 โหยงเล็กควมในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน
และระงับอัคคีภัย พ.ศ.2495 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการดับเพลิง ผู้อำนวยการดับเพลิง
มีอำนาจที่จะสั่งให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา 16 กระทำการดังต่อไปนี้

- (1) กำหนด สถานที่ชั่วคราวสำหรับรักษาทรัพย์สินของผู้ประสบ
อัคคีภัย
- (2) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในบริเวณที่เห็นว่าเป็นประโยชน์
ในการดับเพลิง
- (3) ปิดกั้นมิให้ผู้ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องของเข้าไปในบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้
- (4) จัดการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันเหตุโจรผู้ร้าย
- (5) เข้าไปในอาคารที่เป็นต้นเพลิงและในที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงกับ
บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้เพื่อทำการดับเพลิง ถ้าตองเข้าไปในอาคารอื่นที่อยู่ใกล้เคียง
กับบริเวณเพลิงไหม้เพื่อทำการดับเพลิง ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือ
ผู้ครอบครองอาคารก่อน เว้นแต่มีเจ้าหน้าที่ดับเพลิงซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือน
ตั้งแต่ชั้นตรีหรือมียศตั้งแต่นายร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป พนักงานเทศบาล
หรือพนักงานสุขาภิบาลตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป ปลัดอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำ
อำเภอ เป็นหัวหน้าควบคุมรับผิดชอบในการเข้าไปในอาคารนั้นอยู่ด้วย
- (6) เข้าไปในอาคาร หรือที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้
เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัยหรือช่วยขนย้ายทรัพย์สินของผู้ที่ประสบอัคคีภัยเมื่อ
เจ้าของ หรือผู้ครอบครองหรือผู้ประสบอัคคีภัยร้องขอ
- (7) ไซบอน้ำ สระน้ำ ท่อ ทางระบายน้ำ และที่เก็บน้ำอื่นใด ไม่ว่า
จะเป็นของเอกชนหรือไม่ เพื่อให้คนนำไซในการดับเพลิง"

มาตรา 8 โหยงเล็กควมในมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน
และระงับอัคคีภัย พ.ศ.2495 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 24 เจาของหรือผู้ครอบครองอาคารที่จงใจทำให้เกิดเพลิงไหม้ โดยตนเองหรือผู้อื่นกระทำ ซึ่งอาคารหรือทรัพย์สินที่ตนได้เอาประกันภัยไว้ ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าใช้จ่ายในการดับเพลิงเท่าที่จำเป็นให้แก่เทศบาล สุขาภิบาล หรือจังหวัดแล้วแต่กรณี"

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 26 บรรดาทรัพย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ในท้องที่ที่ได้ ยกฐานะเป็นเทศบาลหรือสุขาภิบาลแล้ว ให้เป็นรายได้ของเทศบาลหรือสุขาภิบาล แล้วแต่กรณี ในท้องที่ที่ยังมิได้ยกฐานะเป็นเทศบาลหรือสุขาภิบาล ให้มอบแก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อบำรุงกิจการดับเพลิงของท้องที่นั้น"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 73 ตอนที่ 107 ลงวันที่

25 ธันวาคม 2499

ประวัติผู้เขียน

นายนิรวัชช์ ปุณณกันต์ เกิดเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2494 สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ. 2521 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง 5 งานแผนป้องกันภัย กองป้องกันฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ประสบการณ์การทำงานในอดีต เคยดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอและนิติกร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย